

UiT

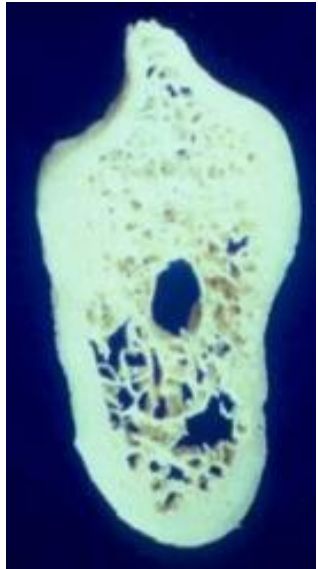
NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Pasienten med helt tannløs kjeve, metoder og materialer – Del 1

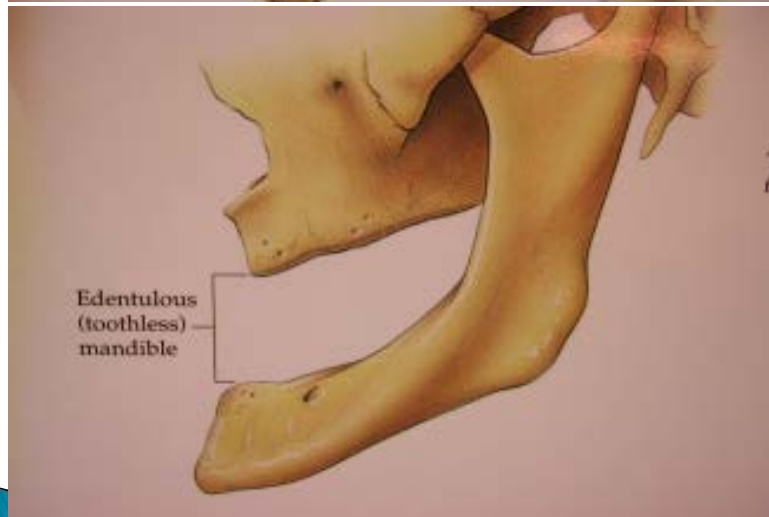
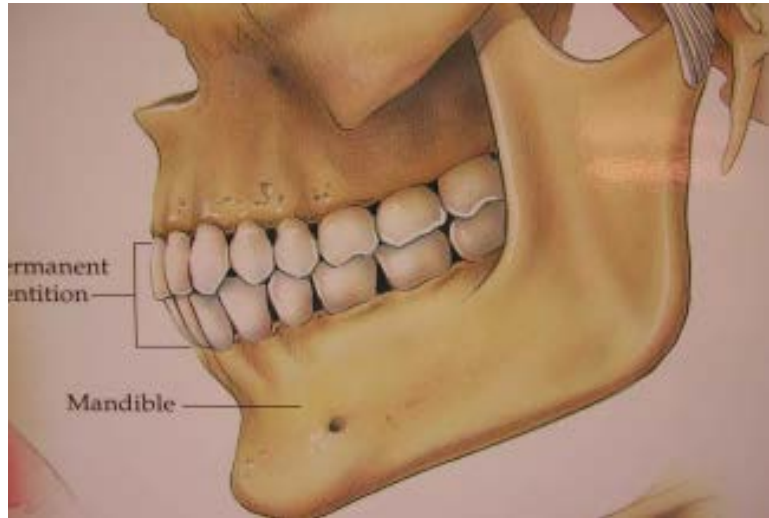
*Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi
Universitetet i Tromsø*

Ekstraksjon → v.tap av alveolarkam

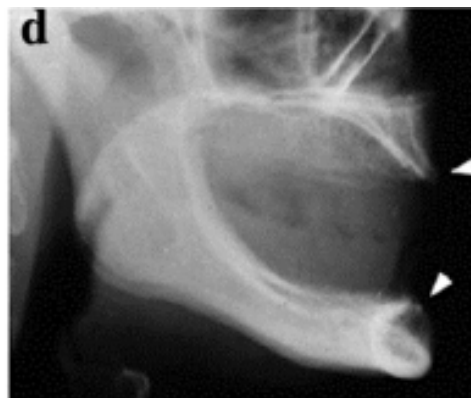

Ekstraksjon → h.tap av alveolarkam

Ekstraksjon → vert & hor. tap av alveolarkam

Før ekstraksjon

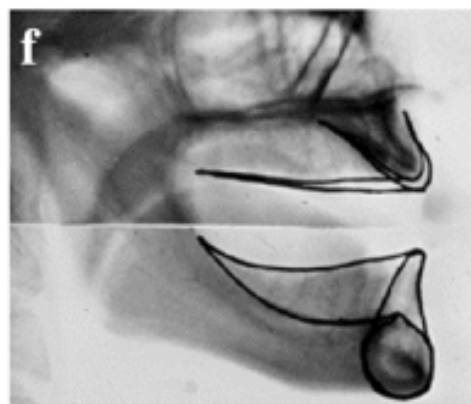
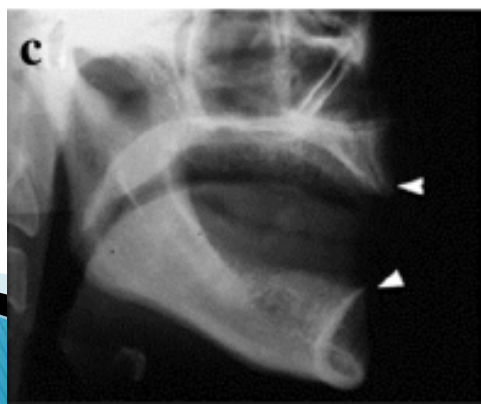
17 år
postekstraksjon

3 mnd post-
ekstraksjon

25 år
postekstraksjon

7 mnd post-
ekstraksjon

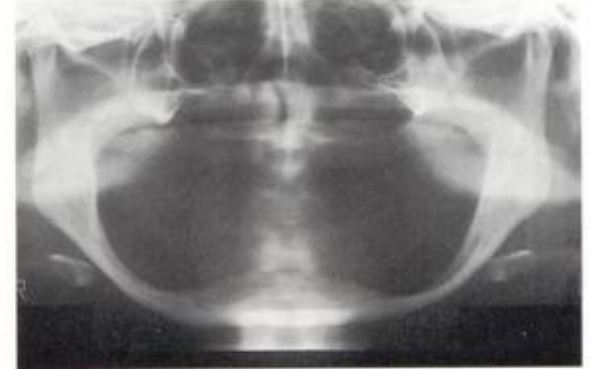
Fra: Nishimura et al.
Gerodontology 2004

Mulige alternative tekniske løsninger?

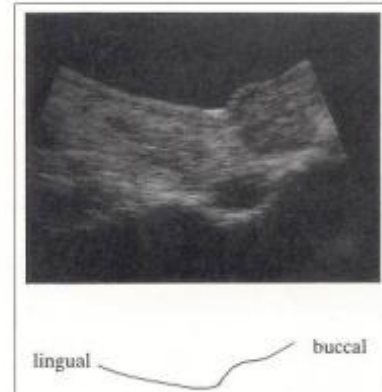
- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4
- E. 5

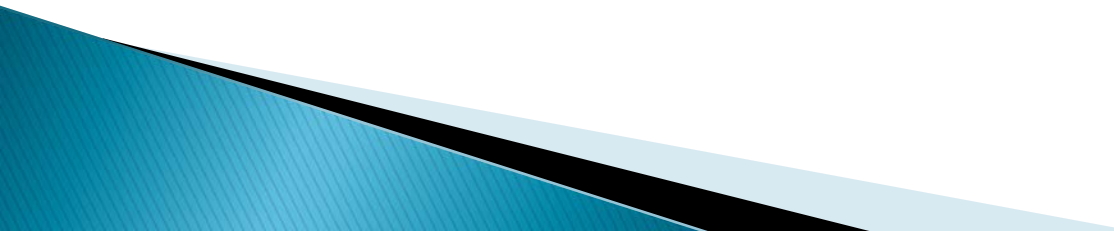
a

b

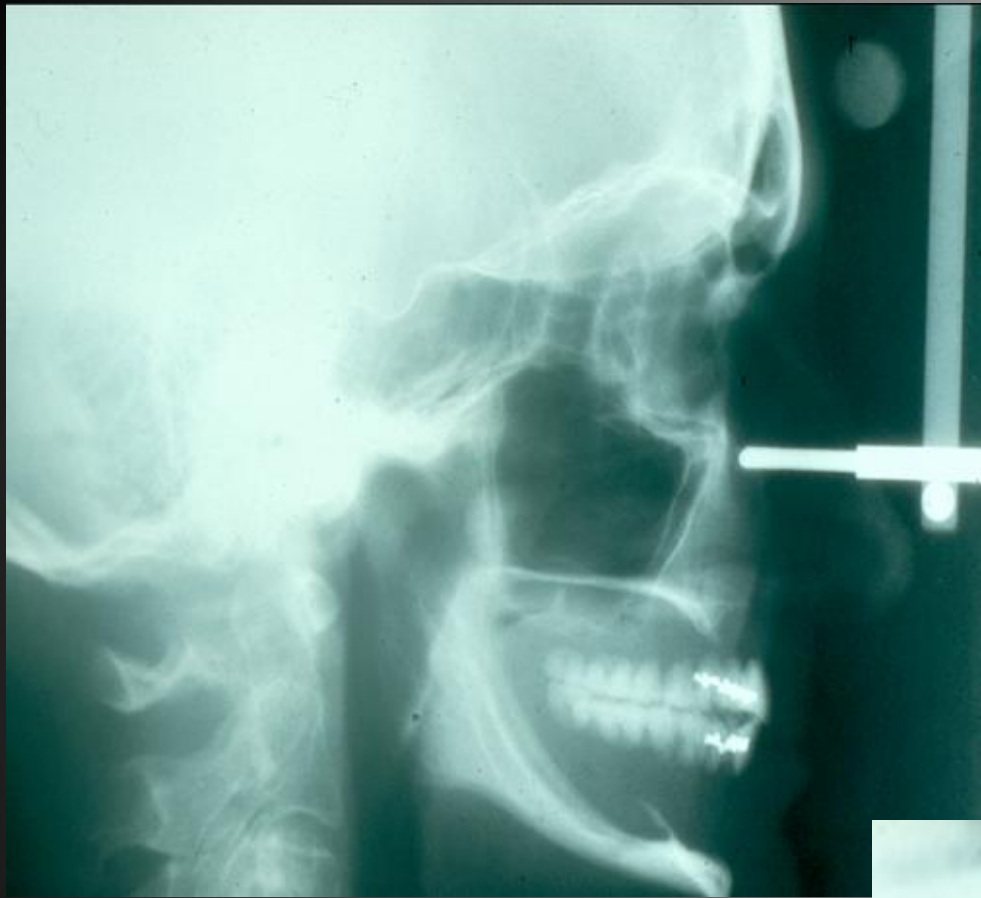
Mulige alternative tekniske løsninger?

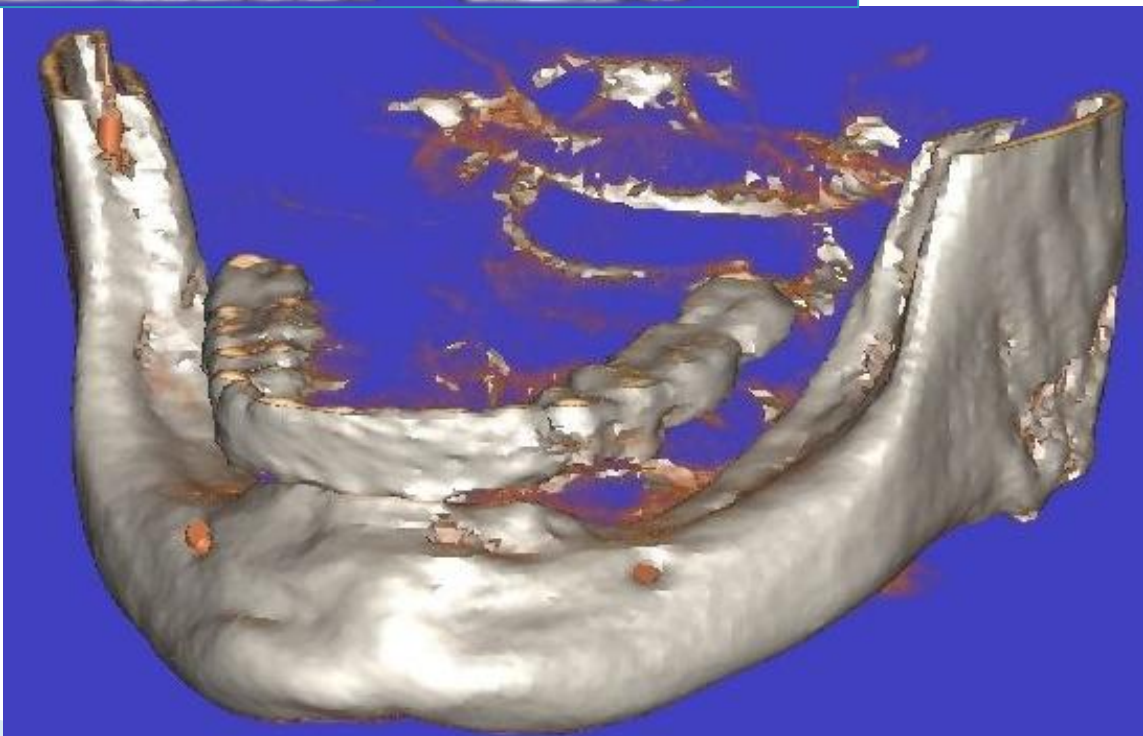
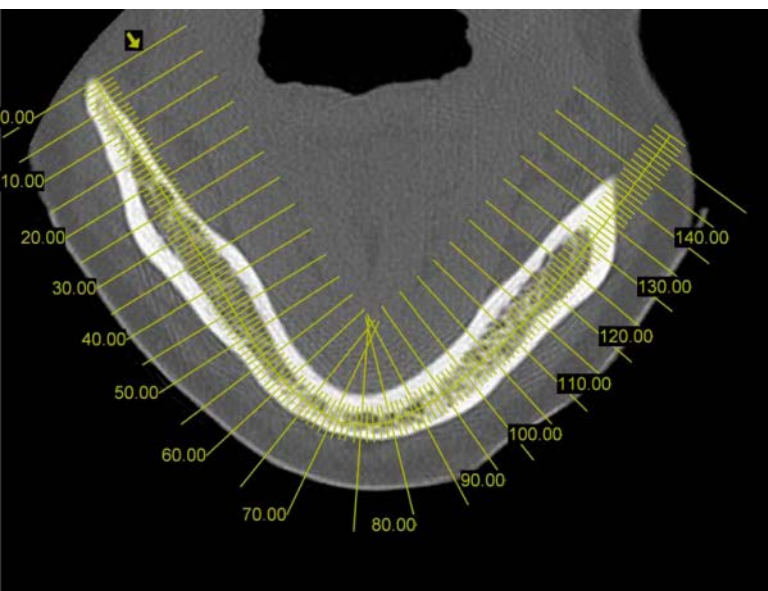
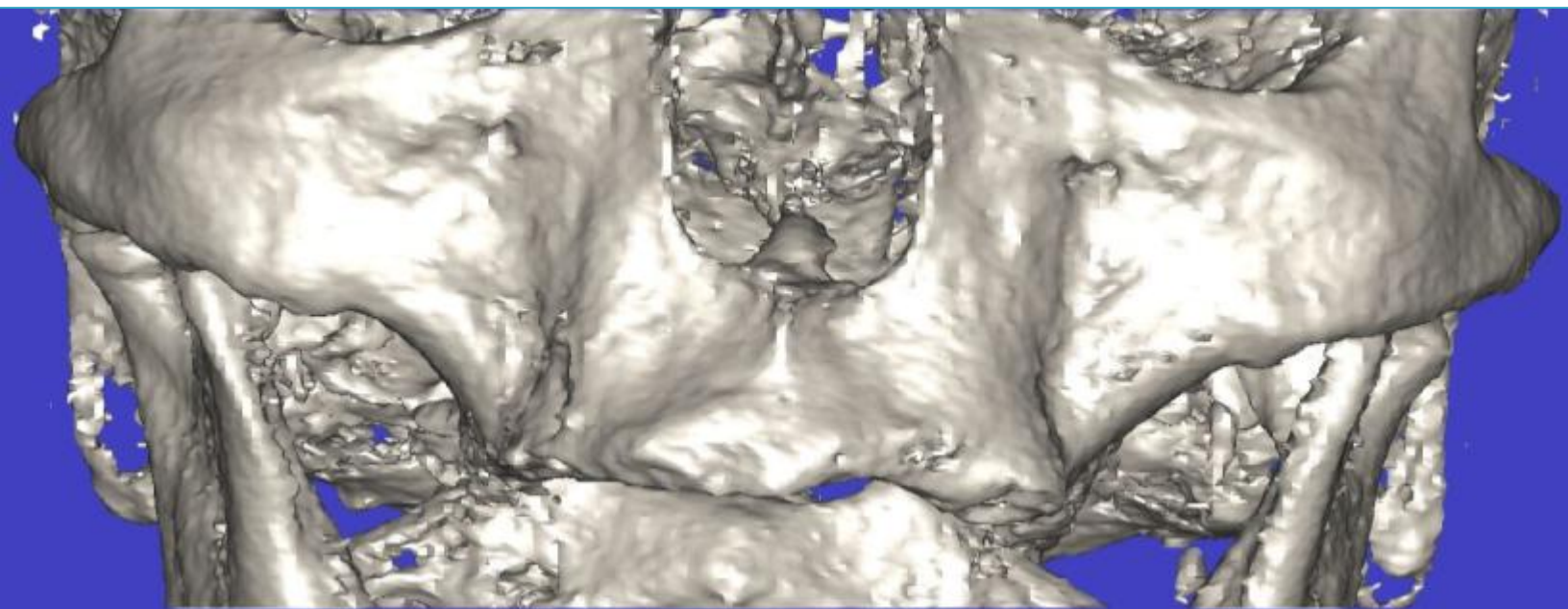
1. Foring av eksisterende protese(r)
 2. Ny(e) protese(r)
 3. Ny(e) protese(r) med kopiproteseteknikk
 4. Implantatforankret fast protese
 5. Implantatforankret avtakbar protese
-

Undersøkelse

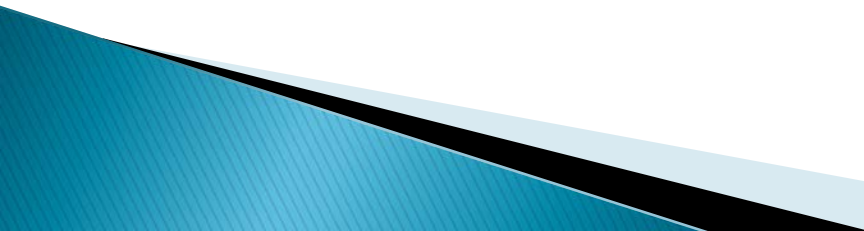
DETTE TRENGER MAN FOR Å GJENNOMFØRE BEHANDLINGSPROSEDYREN -

- ▶ Godt lys, 2 speil
- ▶ Panorama-røntgen, evt. cbCT

Anslag antall kliniske økter for å lage en individuelt tilpasset avtakbar protese er:

- A. 2 kliniske besøk
 - B. 4 kliniske besøk
 - C. 6 kliniske besøk
 - D. 8 kliniske besøk
 - E. 10 kliniske besøk
-

KLINISKE RUTINER

1. Forbehandling
2. Primæravtrykk
 - Modellfremstilling
 - Individuell avtrykksskje
3. Sekundæravtrykk
 - Sekundærmodell
 - Prøveplater med bittvoll
4. Kjeveregistrering
 - Montering i artikulator
5. Klinisk kontroll I (tennene i voks)
6. Klinisk kontroll II (overkjeveprotesen ferdig)
(6b Klinisk kontroll III (begge protesene ferdig))
7. Sluttkontroll
8. Etterkontroll

1. KLINIKKBESØK FORBEHANDLING

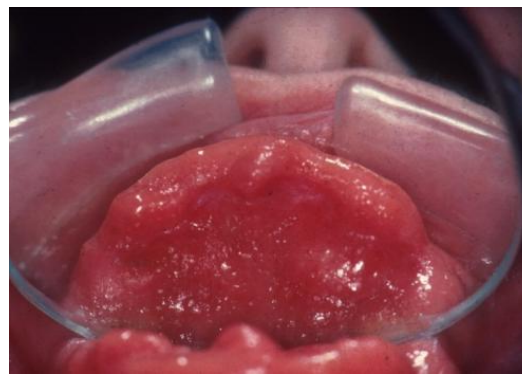
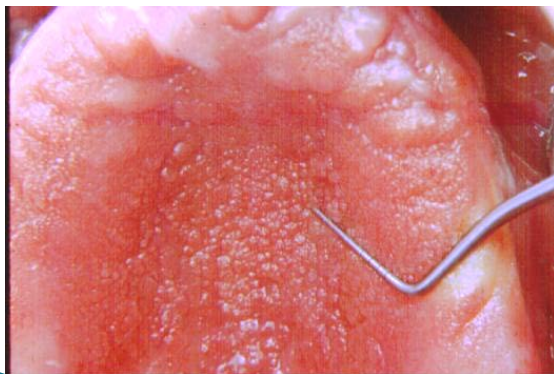
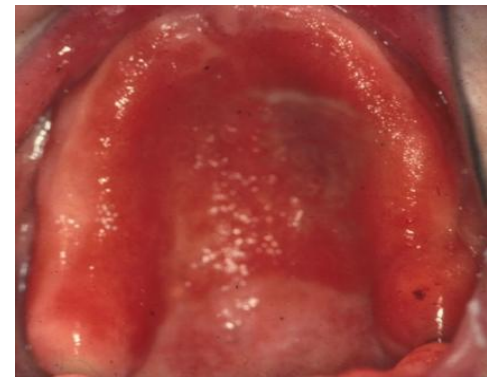
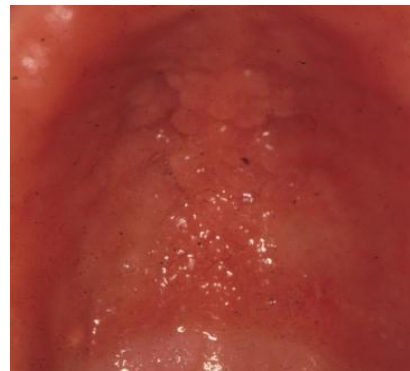

Mest vanlige forbehandling av pasient med eksisterende protese er:

1. Korreksjon av okklusjon
 2. Stomatitt
 3. Cheilit
 4. Justere overekstensjon av eksisterende protese
 5. Justere underekstensjon av eksisterende protese
-

Forbehandling

- ▶ Stomatitt (Candiasis* «trøske»; lokal- toksisitet; allergi) **candidus (skinnende hvit), albicare (hvitaktig)*

Medikamentell behandling:

[Legevakthåndboka](#)

[Helsebiblioteket](#)

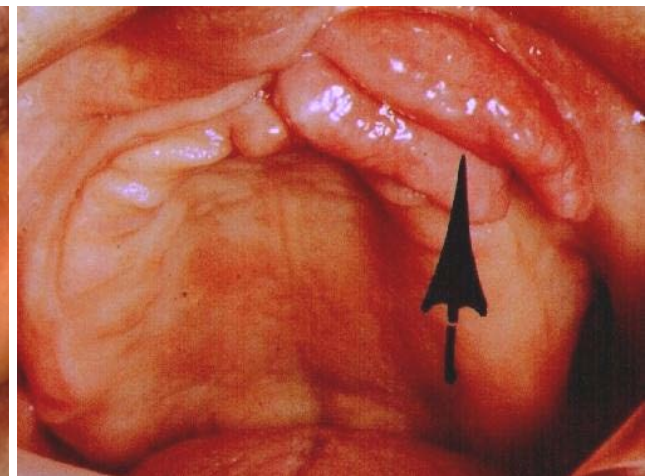
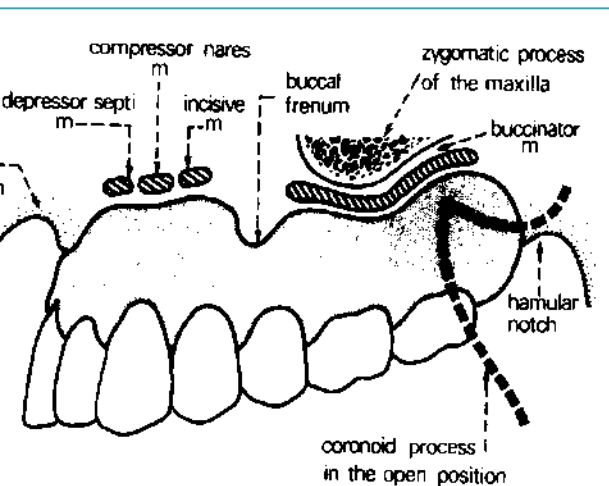
Forbehandling

- ▶ Stomatitt
- ▶ Cheilitt – Manglende vertikal dimensjon (VDO)

Forbehandling

- ▶ Stomatitt
- ▶ Cheilitt – VDO
- ▶ Overekstensjon

Forbehandling

- ▶ Stomatitt
- ▶ Cheilitt – VDO
- ▶ Overekstensjon
- ▶ Underekstensjon

Forbehandling

- ▶ Stomatitt
- ▶ Cheilitt – VDO
- ▶ Overekstensjon
- ▶ Underekstensjon
- ▶ Kelly's syndrom

ISO Standarder

1. Soft lining materials for removable dentures (ISO10139)

2. KLINIKKBESØK PRIMÆRAVTRYKK

2. Kliniske besøk: Primæravtrykk

DETTE TRENGER MAN FOR Å GJENNOMFØRE BEHANDLINGSPROSEDYREN -

- ▶ Standard perforert stålskje for alginatavtrykk
- ▶ Rød platevoks (Tenax)
- ▶ Carbolite SafeAir varmluftblåser
- ▶ Alginat (Xantalgin)
- ▶ Plastpose + 0,5% klorhexidin desinfeksjons-løsning

QUIZ:

Alginat blir laget fra:

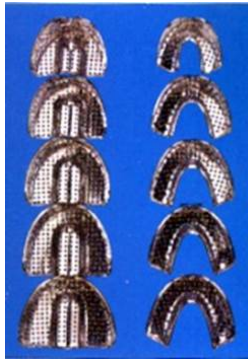
- A. Vinyl
- B. Animalsk olje
- C. Mineralolje
- D. Sjøtang
- E. Silikon

Avtrykksskjeen

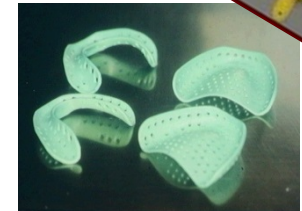
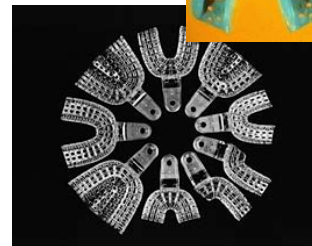
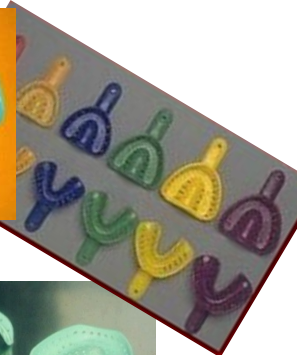
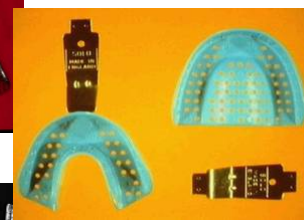
1. Metall

1. Perforeert
2. Uperforeert

2. Plastikk

1. Duk
2. Hel

3. Individuell

1. Lys
2. Kjemisk

Skjeer – metal

Sjekk kanten på skjeen!

Videoer fra THE OHIO STATE UNIVERSITY

- ▶ Primæravtrykk i alginat, overkjeve

<https://www.youtube.com/watch?v=H4ELXRSF2mw>

- ▶ Primæravtrykk i alginat, underkjeve

https://www.youtube.com/watch?v=d2RUV_j8DlA

ISO Standards

1. Soft lining materials for removable dentures (ISO10139)
2. Dental alginate impression material (ISO1563)
3. Dental gypsum products (ISO06873)

Gips kl. 2 (hvit) for innslag i artikulatør, primærmodeller

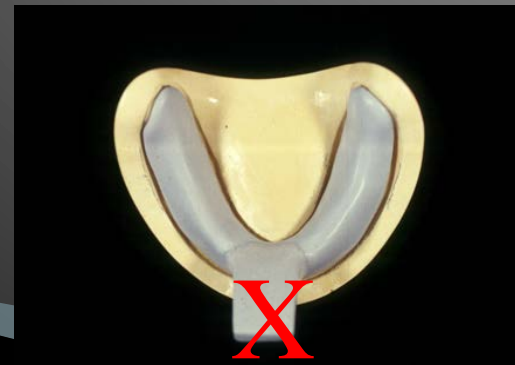
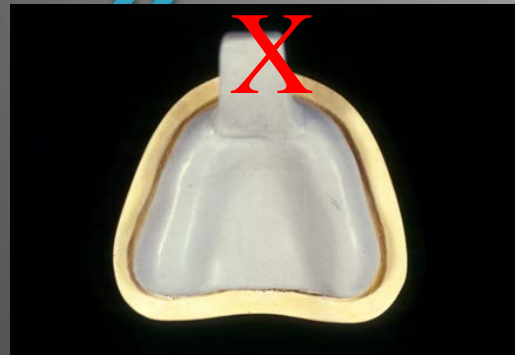
Gips kl. 3 (hvit eller blå) alle vanlige modeller

Gips kl. 4 modeller med krav til stor overflæhardhet, f.eks for krone -bro

I LABORATORIET: STUDIEMODELL & INDIVIDUELL AVTRYKKSSKJE

Lab: Fremstille individuell avtrykkskje

DETTE TRENGER MAN FOR Å GJENNOMFØRE BEHANDLINGSPROSEDYREN -

Studiemodell

Type 3 gips

Tilspliping på benk

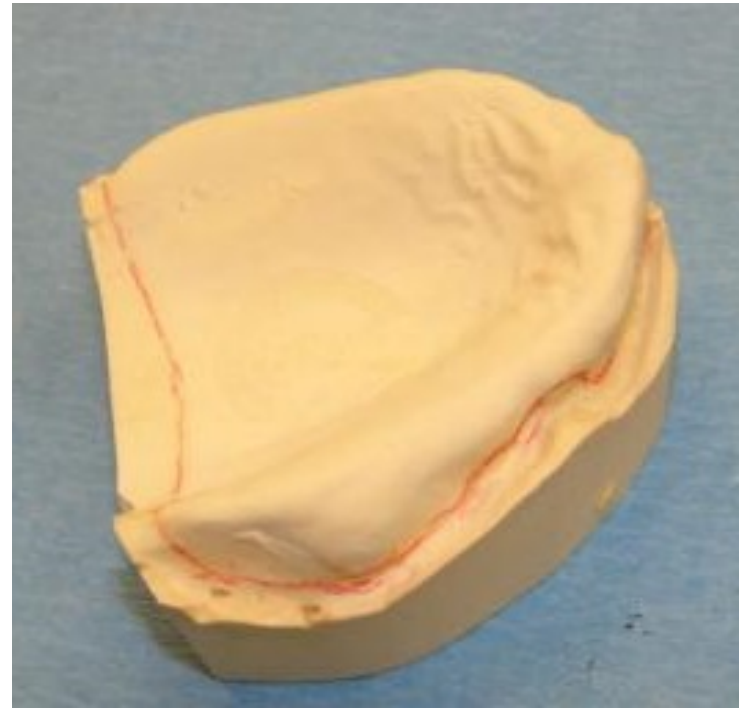
Avtrykkskje:

- ▶ Studiemodell
- ▶ Rød platevoks (**Tenax**)
- ▶ Carbolite SafeAir varmluftblåser
- ▶ Vokskniv
- ▶ Selvpolymeriserende eller lysherdende akrylat (**Palatray**)
- ▶ Håndstykke & roterende instrument

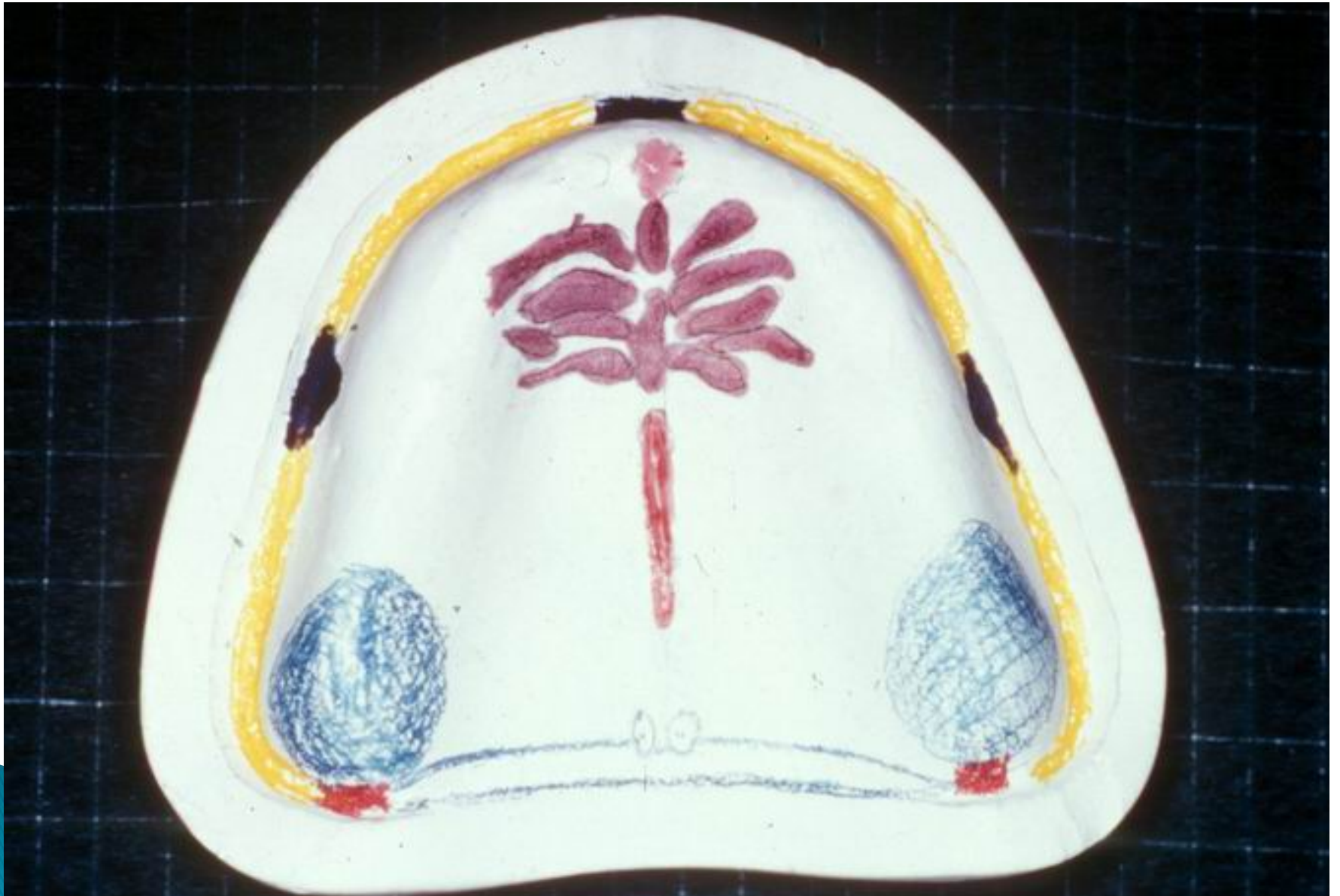

Overkjeve

Identifiser:
frenulae
tuberositeter
vibrasjonslinje

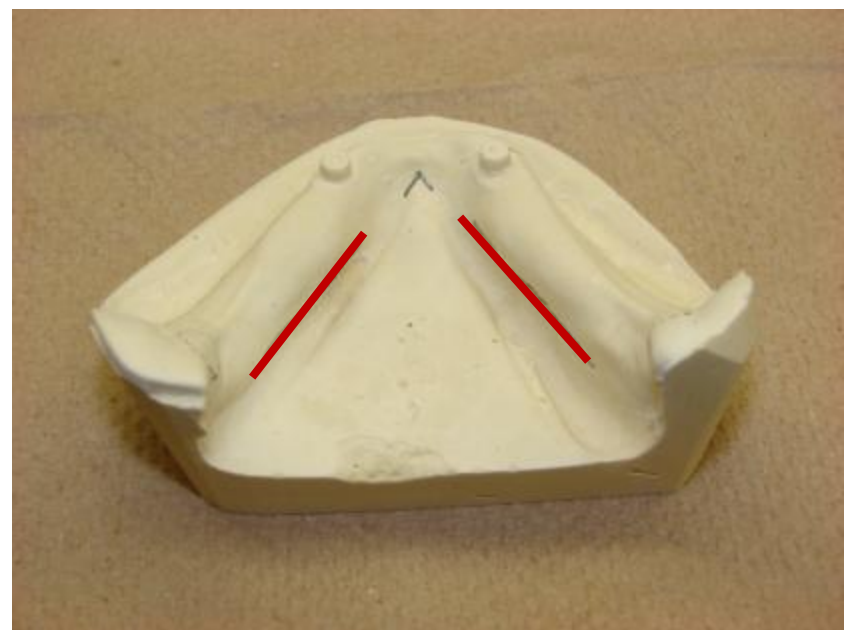
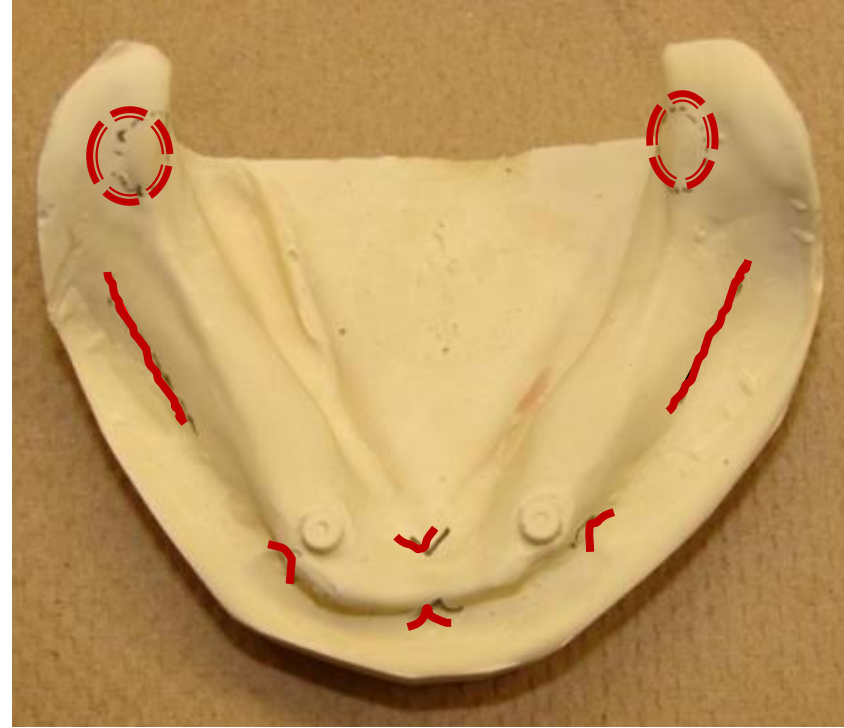

Relevante anatomiske strukturer

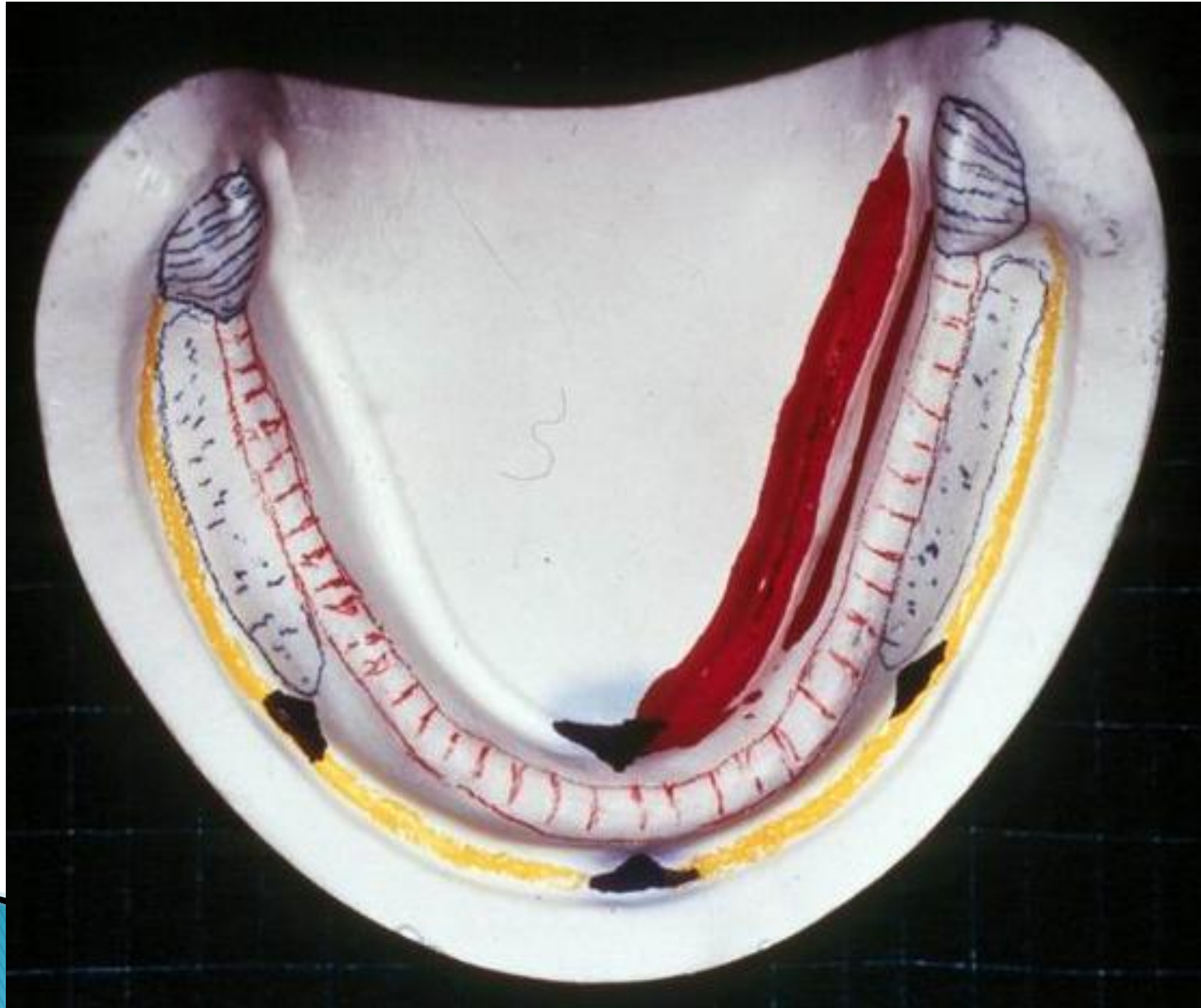

Underkjeve:

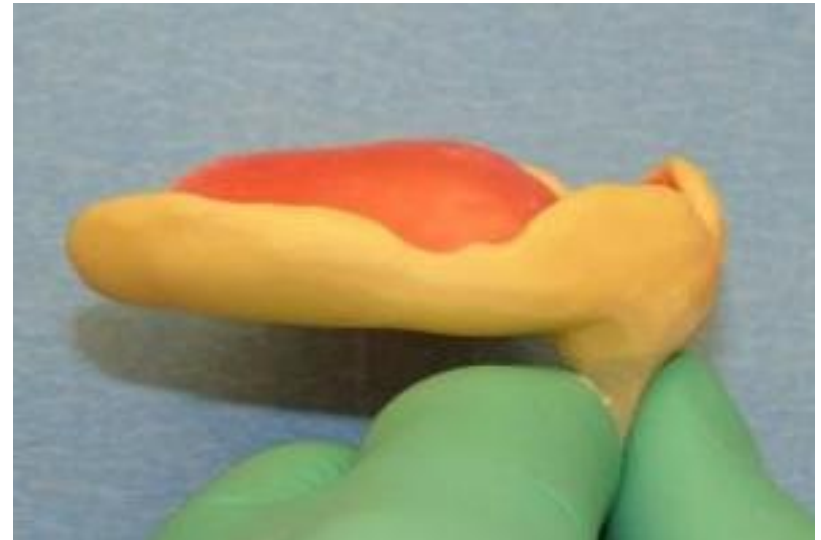
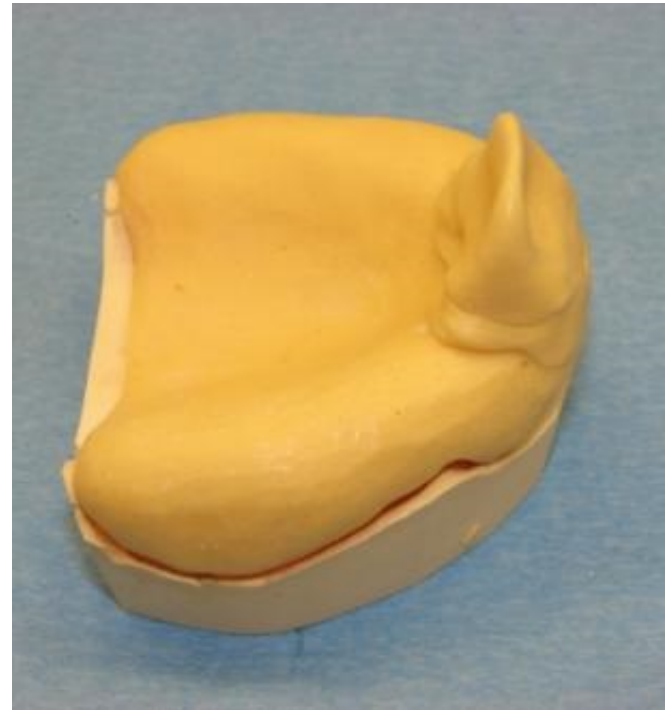
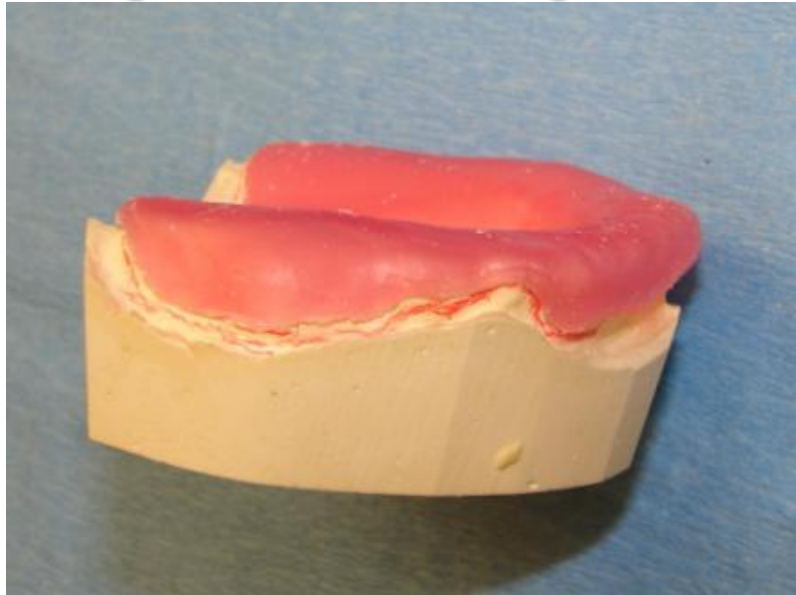
- Identifiser:
- Frenulae
- Retromolare pute
- Ekstern oblique-linjer
- Mylohyoida-linjer

Relevante anatomiske strukturer

Skje til Overkjeve

Skje til underkjeve

Video fra THE OHIO STATE UNIVERSITY

- ▶ Individuell avtrykkskje

<https://www.youtube.com/watch?v=pySpfNdxMZg>

- ▶ Justering av lengde i ganen

Check
Posterior
Extension of
Custom Tray

<https://www.youtube.com/watch?v=DBJIUruM6rE>

Materialer til individuell avtrykksskje

Candulor C	Candulor	kjemisk
Fastray	H Bosworth	kjemisk
Formatray	Kerr	kjemisk
Hygon	Premier	kjemisk
Ostron 100	GC Dental	kjemisk
Pekatray	Hereaus	kjemisk
SR-Ivolen	Ivoclar	kjemisk
TrayAcryl	Schütz Dental	kjemisk
Comtray	Schütz Dental	lys
Extoral	Pro-Den	lys
Spectra-Tray	Ivoclar	lys
T-LUX	Scheu Dental	lys
Triad	Dentsply	lys
Individo/Lux	VOCO	kjemisk/lys
<u>Palatray/LC</u>	<u>Hereaus</u>	<u>kjemisk/lys</u>
Cavex Shellac	Cavex	varme
Easy Tray	Kerr	varme
Erkolen	Erkodent	varme/Vacuum

3. KLINIKKBESØK SEKUNDÆRAVTRYKK

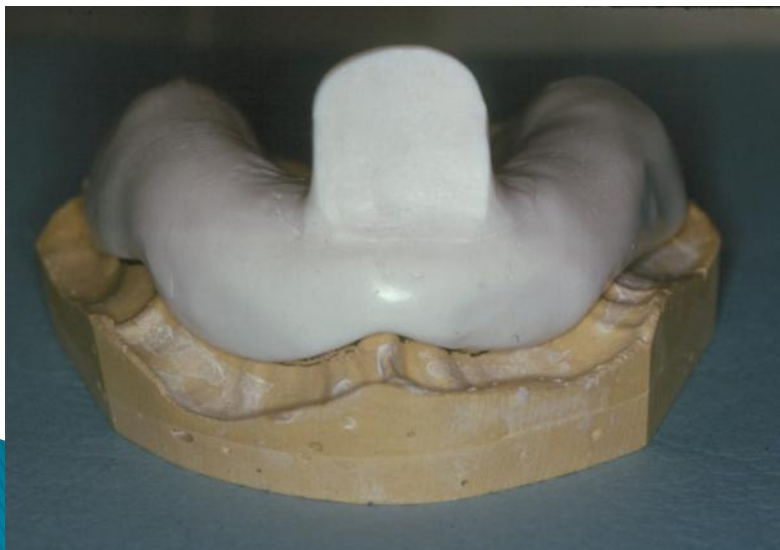
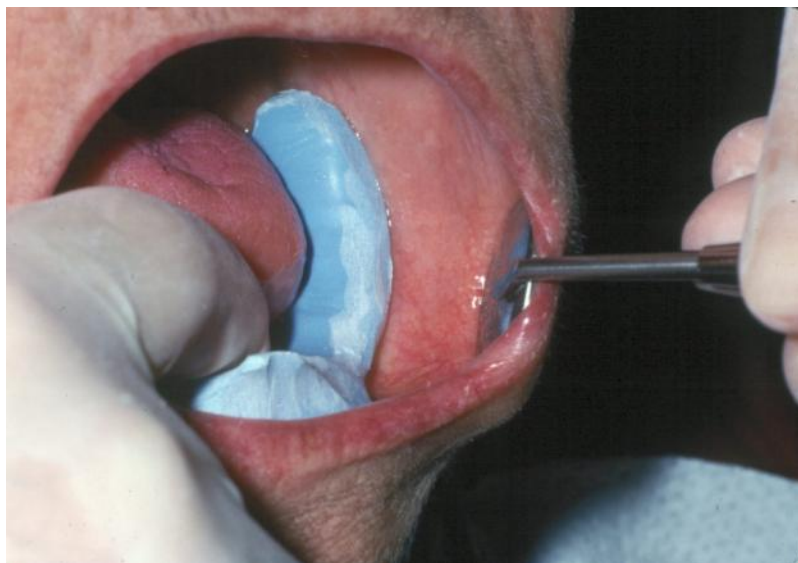

3. Kliniske besøk: Sekundæravtrykk

DETTE TRENGER MAN FOR Å GJENNOMFØRE BEHANDLINGSPROSEDYREN -

- ▶ En individuelt tilpasset avtrykksskje / (-er)
- ▶ Termoplastisk komposisjonsmasse (**Grønn / Rød Kerr**)
- ▶ Varmt vann og kalt vann i skåler for å kontrollere temperatur
- ▶ Carbolite SafeAir varmluftblåser
- ▶ Skalpell #15
- ▶ VPS Adhesiv
- ▶ Lavviskøst elastomer (**Aquasil Monophase**)
- ▶ Plastpose + 0,5% klorhexidin desinfeksjons-løsning

Verifiser i munn at det ikke er overekstensjon

ELASTOMERE MATERIALER – kan brukes, men er langt mer teknikk-sensitivt

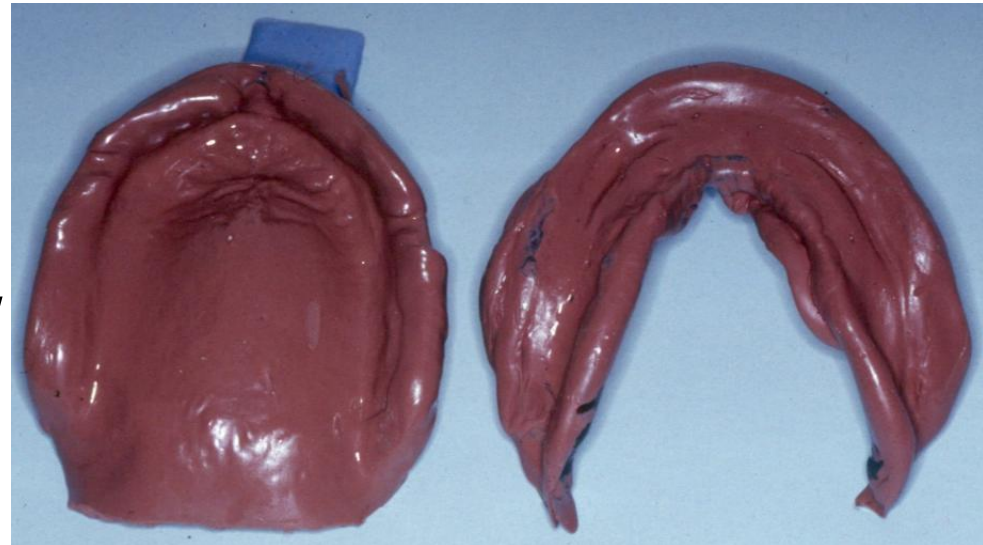

Putty – wash
eller
monofase

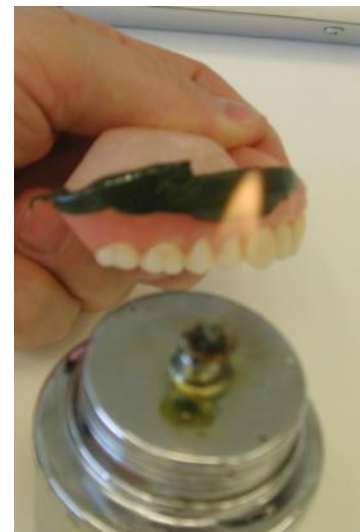
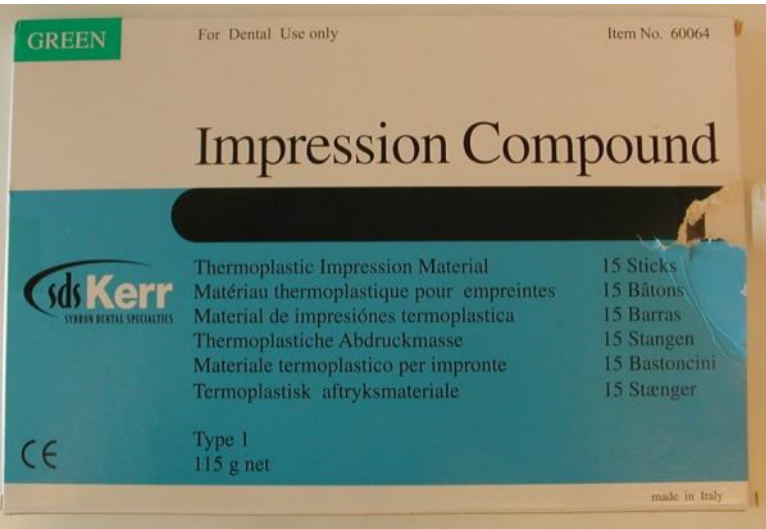
[Video](#)

Øker risiko for
overekstenderte proteser
=TIMER MED SENERE
EKSTRAARBEID FOR
JUSTERINGER

«Grønn Kerr»

Individuell avtrykkskje + Grønn Kerr

Video fra THE OHIO STATE UNIVERSITY

- ▶ Kant-trimming overkjeve

<https://www.youtube.com/watch?v=8b8WZMEsYQ0>

- ▶ Kant-trimming underkjeve

<https://www.youtube.com/watch?v=hAg87zQbZQQ>

Video fra THE OHIO STATE UNIVERSITY

- ▶ Sekundæravtrykk overkjeve – flytende avtrykksmateriale
- ▶ Sekundæravtrykk underkjeve – flytende avtrykksmateriale

Kommentar: Vi benytter ikke et polysulfid, men Aquaseal monophas (PVS) elastomer

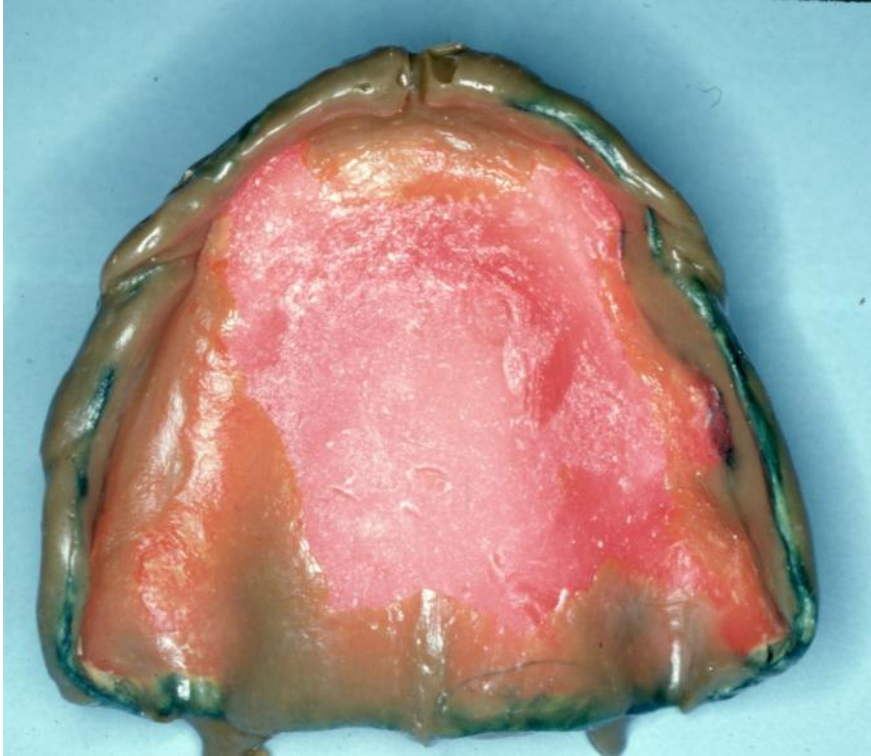

https://www.youtube.com/watch?v=_mhioTcRuws

<https://www.youtube.com/watch?v=pXUj4Ho9-fY>

Ikke
gjennomslag!

Ikke over-
ekstensjon!

ISO Standarder

1. Soft lining materials for removable dentures (ISO10139)
2. Dental alginate impression material (ISO1563)
3. Dental gypsum products (ISO06873)

4. Elastomeric impression materials (ISO04823)

Detaljert informasjon om
prosedyrene presentert fra
Ohio State University